

Sygn. akt I C 622/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 maja 2017r.

sprawy

z powództwa **e. (...) N. (...) z/s w W. (...) 840)**

przeciwko pozwanej **U. S. (PESEL (...))**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej U. S. na rzecz powoda e. (...) N. (...) z/s w W. kwotę 149,18zł (sto czterdzieści dziewięć złotych 18/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od dnia 6 września 2016r. do dnia zapłaty,
2. umarza postępowanie co do kwoty 22,86zł (dwadzieścia dwa złote 86/100),
3. oddala powództwo w pozostałej części,
4. zasądza od pozwanej U. S. na rzecz powoda e. (...) N. (...) z/s w W. kwotę 65,60zł (sześćdziesiąt pięć złotych 60/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 622/17

UZASADNIENIE

W dniu 5 września 2016r. powód e. (...) N. (...) z/s w W. skierował do Sądu Rejonowego w Elblągu żądanie zasądzenia od pozwanej U. S. kwoty 925,54zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód przytoczył okoliczności wskazujące na jego legitymację czynną oraz oznaczył źródło zobowiązania, jego wysokość oraz wymagalność podając, iż dochodzone roszczenie stanowi należność wynikającą z nienależycie wykonanej umowy pożyczki łączącej pozwaną z powodem.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 21 września 2016r. w sprawie o sygn. akt X Nc 27774/16 uwzględniono w całości roszczenia powództwa i orzeczono o kosztach postępowania.

Pozwana skutecznie złożyła sprzeciw od opisanego wyżej orzeczenia.

Pozwana zaskarżyła przedmiotowe orzeczenie w całości i wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwana podniosła zarzuty niewłaściwości Sądu, niedoręczenia jej oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, nieudowodnienia przez powoda roszczenia co do zasady i wysokości, pobrania od niej jako pożyczkodawcy opłaty „ubezpieczenia za czas opóźnienia oraz rażąco wygórowanych kosztów windykacji.

Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2017r. Sąd Rejonowy w Elblągu w sprawie o sygn. akt IX C 398/17 stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi według właściwości rzeczowej i miejscowej.

W piśmie procesowym z dnia 12 maja 2017r. powód dokonał zmiany jakościowej powództwa ograniczając wysokość dochodzonej należności o kwotę 22,86zł, cofając powództwo w tym zakresie bez zrzeczenia się roszczenia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Poprzednik prawny powoda e. (...) N. (...) z/s w (...) Sp. z o.o. S.K.A. z/s w W. jest przedsiębiorcą, który w zakresie swojej działalności udziela pożyczek.

W dniu 16 marca 2014r. pozwana U. S. zawarła (...) Sp. z o.o. S.K.A. z/s w W. umowę pożyczki. Poprzednik prawny powoda przekazał pozwanej do korzystania kwotę pieniężną w wysokości 300,00zł, którą pozwana zobowiązała się zwrócić do dnia 15 kwietnia 2014r. Postanowienia umowy przewidywały odpłatną możliwość prolongowania terminu oddawczego, z czego pozwana skorzystała. Opłata za każdą zmianę daty spłaty zobowiązania na okres 30 dni wynosiła 90,00zł.

Pozwana nie wykonała postanowień umowy i posiadała wobec poprzednika prawnego powoda zadłużenie. Poprzednik prawny powoda skierował do pozwanej wezwania uiszczenia zaległych należności.

W dniu 3 czerwca 2014r. powód e. (...) N. (...) z/s w W. zawarł z (...) Sp. z o.o. S.K.A. z/s w W. umowę sprzedaży wierzytelności. W wyniku przelewu powód nabył wierzytelność (...) Sp. z o.o. S.K.A. z/s w W. w stosunku do pozwanej U. S. wynikającą z umowy nr (...). Powód nabył w drodze cesji wierzytelność w łącznej kwocie 850,57zł, na którą składały się: kapitał w wysokości 300,00zł, odsetki w wysokości 41,18zł i koszty 509,39zł.

W dniu 3 lutego 2015r. pozwana U. S. dokonała wpłaty z tytułu spłaty pożyczki w wysokości 200,00zł.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 5, zawiadomienie o cesji k. 6, wyciąg k. 8, umowa sprzedaży wierzytelności k. 13-14, porozumienie k. 15, dowód wpłaty k. 42, 46-47, 83-85, harmonogram k. 43, 69, 80, monit k. 44, 81, wezwanie do zapłaty k. 45-45v, 82-82v)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 353 § 1 kc, podstawowym obowiązkiem dłużnika jest spełnienie świadczenia. Prowadzi ono do zaspokojenia interesu wierzyciela, wskutek czego zobowiązanie wygasa.

Artykuł 354 kc określa obowiązki dłużnika w ten sposób, że oprócz treści zobowiązania rozumianej jako nakazy wyrażone w czynności prawnej stanowiącej źródło zobowiązania oraz odnoszących się do tego zobowiązania normach prawnych jego zachowanie powinno odpowiadać trzem dalszym wzorcom postępowania - celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego, a także ewentualnie ustalonym zwyczajom, natomiast art. 355 kc określa sposób, w jaki dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie i w tym znaczeniu stanowi swoistą kontynuację uregulowań zawartych w art. 354 kc i jednocześnie przepis ten definiuje pojęcie należytej staranności oraz ustanawia obowiązek dokładania owej staranności.

Niedostosowanie się przez dłużnika do opisanych wyżej wymagań sprawia, że dojdzie do nienależytego wykonania zobowiązania lub niewykonania całkowitego (art. 471 kc). Każda bowiem rozbieżność pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika rodzi odpowiedzialność kontraktową. Nienależyte wykonanie zobowiązania ma bowiem miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany.

Wskazać jednak należy, że dłużnik zawsze, bez względu na rodzaj winy, odpowiada wobec wierzyciela za uchybienia obowiązkowi dołożenia należytej staranności (art. 355 kc).

Powoda oraz pozwaną wiązała ważna i skuteczna umowa pożyczki w rozumieniu art. 720 i n. kc.

Strony w ramach istniejącego kontraktu uzgodniły elementy przedmiotowo i podmiotowe istotne oraz w sposób jednoznaczny i indywidualny określiły prawa i obowiązki podmiotów zobowiązań.

Powód w sposób właściwy przekazał pozwanej umówione świadczenie, natomiast pozwana w sposób nienależyty wykonała zobowiązanie zachowując się wbrew treści umowy poprzez zaniechanie uiszczenia spłaty należności wynikających z istniejącego stosunku obligacyjnego. Zaniechanie po stronie pozwanej było zawinione albowiem nie ujawniły się żadne okoliczności ekskulacyjne i egzoneracyjne.

Powyższe spowodowało odpowiedzialność kontraktową po stronie pozwanej i obowiązek naprawienia powstałej z tego tytułu szkody. Uchybienia obowiązkom pozwanej, która nie spełniła świadczenia spowodowało zasadność zachowania wierzyciela polegającego poszukiwaniu ochrony prawnej w postępowaniu przed sądem i na przymusowej realizacji świadczenia (por. art. 471 kc i art. 361 § 1 i 2 kc).

Szkoda powoda obejmuje zarówno nieuiszczone przez pozwaną umówione należności pożyczkowe, ale również należności uboczne związane z powstaniem zwłoki po stronie pozwanej.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż powództwo podlegało tylko częściowemu uwzględnieniu, tj. w zakresie pozostałej do zapłaty kwoty pożyczki oraz odsetek kapitałowych.

Jako niezasadne i bezpodstawne, a także naruszające przepisy prawa, w tym prowadzące do obejścia przepisów ustaw należało uznać żądania zapłaty od pozwanej kosztów ubezpieczenia za czas opóźnienia w wysokości 577,87zł czy opłaty za wysłany monit w wysokości 105,00zł.

Powód nie wykazał, że poniósł koszty windykacyjne w deklarowanej przez niego wysokości, tym bardziej, iż z dokumentów dołączonych do pozwu wynika, że jedyną korespondencją, którą powód doręczył pozwanemu były monit i wezwanie do zapłaty. Z podanych względów nie znajduje również żadnego uzasadnienia normatywnego czy też ekonomicznego domagania się od pozwanej kwoty ubezpieczenia za czas opóźnienia również z tego powodu, że dołączone do pozwu dokumenty nie pozwalają na stwierdzenie podstawy i oceny wysokości takiego składnika dochodzonej wierzytelności (por. art. 385 i n. kc oraz art. 5 kc i art. 58 § 1 - 3 kc przy uwzględnieniu przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2016.1528 – j.t. ze zm.)).

We wskazanej części żądania powoda należy potraktować jako postanowienie nieważne i niezajdujące uzasadnienia normatywnego, stanowiące klauzule abuzywne, sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Jednakże pomimo, że takie postanowienia umowne zostały ustalone między stronami i zapisane w treści łączącego te podmioty kontraktu, to nie powoduje to nieważności całej umowy, a jedynie jej części w tym zakresie (por. art. 58 § 3 kc, art. 5 kc i art. 385 i n. kc, art. 361 – 363 kc).

Nadużycie prawa podmiotowego traktuje się jako zachowanie rażące i nieakceptowane albowiem klauzula generalna zawarta w art. 5 kc zawiera odesłanie do zasad słuszności, dobrej wiary w sensie obiektywnym, zasad uczciwości obowiązującej w stosunkach cywilnoprawnych i zasady lojalności wobec partnera. Przepis art. 58 kc wyznacza od strony negatywnej ogólne ramy dopuszczalnej treści oraz celów czynności prawnych, natomiast art. 385 i n. kc określa klauzule abuzywności postanowień umownych, tj. takich które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, a wskutek takiego układu praw i obowiązków dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumenta i godzenia w równowagę kontraktową.

Rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego.

Działalność windykacyjna to zwykła część działalności każdego przedsiębiorcy oferującego instrumenty finansowe w postaci pożyczek, zaś koszty tej działalności to właśnie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, które to koszty są przerzucane przez tego przedsiębiorcę na konsumenta. Koszty działalności windykacyjnej pokrywane powinny być z odsetek za uchybienia w płatności poszczególnych rat kredytu, na tym polega ryzyko gospodarcze, że nie wiadomo z góry, ilu konsumentów nie będzie spłacało swych pożyczek. Działalność windykacyjna jako część działalności przedsiębiorcy powinna być opłacalna dla tegoż podmiotu, ale też nie naruszać rażąco interesów klienta; poszczególne czynności z zakresu windykacji powinny być wycenione realnie, w oparciu o rzeczywiście ponoszone koszty.

Niezależnie od powyższego zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc).

Istota ciężaru dowodowego sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s. apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc i art. 359 § 1 i 2 - 2³ kc.

O umorzeniu postępowania w części orzeczono na podstawie art. 355 § 1 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w z art. 98 § 1 - 3 kpc i art. 100 kpc oraz w zw. z § 2 pkt i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800 ze zm.) oraz w oparciu o treść art. 28 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 - j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2016.1827 - j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.